

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
Факультет іноземної філології

Сучасні філологічні і методичні студії: проблематика і перспективи

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
для науковців, викладачів, учителів, здобувачів
вищої освіти

18 травня 2022 року

Головний редактор:

Бойчук Юрій – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Редакційна колегія:

Бережна Світлана – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Борисов Володимир – кандидат філологічних наук, доцент, проректор з навчально-наукової роботи ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Васильєва Марина – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри англійської мови ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Князь Ганна – кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету іноземної філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Кутова Наталія – старший викладач кафедри німецької філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Лембік Сніжана – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри романської філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Перлова Вікторія – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської фонетики і граматики ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Подуфалова Тетяна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри практики англійського усного і писемного мовлення ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Руда Наталія – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри східних мов ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Сазонова Ярослава – доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської фонетики і граматики ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Скразловська Ірина – кандидат філологічних наук, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Шпак Юлія – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Затверджено редакційно-видавничою радою

*Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 18 травня 2022 року)*

Сучасні філологічні і методичні студії : проблематика і перспективи [Електронне видання] : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. для науковців, викладачів, учителів, здобувачів вищої освіти, Харків, 18 трав. 2022 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред) та ін.]. – Харків, 2022. – 227 с.

У збірнику відображено тези Міжнародної науково-практичної конференції для науковців, викладачів, учителів, здобувачів вищої освіти, що проходила на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди з нагоди Дня науки. Він містить результати теоретичних та емпіричних досліджень науковців України і зарубіжжя в галузях філології та методики навчання іноземних мов.

Матеріали стануть у пригоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

<i>Сазонова Ярослава</i> Pragmatic Effect of the Anaphoric and Cataphoric Use of Pronouns in Texts of Horror Discourse.....	198
<i>Семенова Олена</i> Стилістична ідентифікація заголовка (на матеріалі французьких видань).....	201
<i>Скоробогатова Олена, Панаріна Ірина</i> Grammar and poetics of modern linguistic and poetic studies.....	204
<i>Скразловська Ірина</i> Специфіка методології лінгвістичних досліджень сучасних турецьких антропонімів у межах антропоцентричної парадигми.....	206
<i>Хижя Іван</i> Формування сучасного сленгу у китайській мові (на прикладі сленгу LGBTQ).....	209
<i>Четверик Віктор</i> Співпозиція як активний засіб актуалізації компаративних форм в площині поезії.....	212
<i>Шевченко Альона</i> Мова спортивного коментатора: лінгвістичні та дидактичні особливості (на матеріалі коментарів до автоперегонів «Формула 1»).....	214
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ.....	217

Таким чином, робимо висновок, що складне слово в китайській мові утворюється не хаотично, а по вже ustalених моделях, що і є мікросинтаксисом.

Актуальність окремого вивчення мікросинтаксичних відносин у китайських словах особливо велика щодо термінологічної, економічної, науково-технічної лексики, що можна вважати перспективною подальших досліджень у цьому напрямі.

Список використаних джерел

- Карапетьянц, А.М. (2010). *У истоков китайской словесности. Собрание трудов*. Москва: Просвещение.
- Кленин, И.Д. (1997). *Проблемы морфемной контракции в современном китайском языке*. Тезисы докладов IV Международной конференции по языкам Дальнего Востока, Юго-Восточной Азии и Западной Африки. Москва: ВИИЯ.
- Курдюмов, В.А. (2005). *Курс китайского языка. Теоретическая грамматика*. Москва: Цитадель-Трейд.
- Семенас, А. Л. (1993). *Лексикология современного китайского языка*. Retrieved from <https://cheloveknauka.com/leksikologiya-sovremennogo-kitayskogo-yazyka+&cd=2&hl=ru&ct=clnk&gl=de>
- Солнцева, Н. В., Солнцев, В. М. (1997). *Теоретическая грамматика современного китайского языка (проблемы морфологии)*. Москва: Просвещение.
- Хаматова, А. А. (2003). *Словообразование китайского языка*. Москва: Высшая школа.

PRAGMATIC EFFECT OF THE ANAPHORIC AND CATAPHORIC USE OF PRONOUNS IN TEXTS OF HORROR DISCOURSE

Yaroslava Sazonova

H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University,
Ukraine

In linguistics, the semantics and functioning of pronouns have been the focus of many scholars' attention (L. Bulakhovsky, I. Dudko, A. Hryshchenko, V. Ozhohan M. Plyushch, and many others); the way the pronouns function in texts has been studied, for example, by G. Volchanska, T. Matviychuk; pragmatic properties of indefinite pronouns – by N. Arutyunova, S. Kuno, O. Paducheva, N. Petrenko, O. Seliverstova, Yu. Stepanov, V. Shekhter. The subject is topical because linguistic pragmatics is gaining more and more attention and requires both the improvement of the methodological base and the expansion of the range of research. Some observations on the pragmatic potential of the pronoun *it* in English are made in the article (Sazonova, 2017) alongside with the substantiation of the concept of linguistic means of general semantics (the LMGs) basing on their detailed description in the works of T. Klepikova, Y. Razdabarina, H. Schmid.

One of the pragmatic features of the indefinite pronouns is the ability to make reference to the unknown for the interlocutor (Dudko, 2008). Subject-subject relations in horror texts may reflect the subject-recipient of fear's perception of reality, which encourages him to a high degree of generalization when trying to build the source of fear in his worldview; it can also be motivated by a holistic scary impression of a situation when the identification of the subject-source of fear has not yet taken place. In both cases, we have the reason to speak of an unidentified source of fear. Its verbalization is possible via two means: by the lexemes of «general» semantics such as *a figure, a thing, a creature, an object, a being* in English or *рiч, діло, людина, істота* in Ukrainian and by the indefinite and personal pronouns *something, it, he* in English and *щось, воно* in Ukrainian. In English, these means can be combined (e.g., *some creature*). The discursive conditionality of the LMGS changes the communicative potential of these units and the functions they perform, thus, we can ponder on the comparison of the pragmatic functions of these means in the imaginary worlds of horror texts in English and Ukrainian.

Creating imaginary worlds allows the author to experiment with linguistic means to achieve the artistic goals and express his intentions; consequentially, the author can use the LMGS innovatively or with a deviation from the grammatical norm. In this case, we observe the implicitness of communicative senses that accompany the basic sense of «fear» in the texts of horror discourse or that serve to create it.

Implicitness has been the object of many linguists' scientific interest, but given that our study is based on the pragmatic approach, it is logical to consider the phenomenon through the prism of author-reader communication, as F. Batsevich, L. Cherneyko, K. Dolinin, M. Nikitin and others did. According to L. Nefedova (Nefedova, 2001, p. 6-7), in order to release the implicit meaning, communicators should have a set of textual components that create this implicit meaning as a result of the mismatch between what is expressed at the explicit level and what is meant. The implicit meanings of pronouns have been studied by F. Batsevych, N. Ivanyshyn, O. Seliverstova and others united by the idea that «pragmatic aspects of reference mechanisms are closely related to the semantics of units and categories of language code in communication» (Batsevich, 2010, p. 130). Deictic units, pronouns in particular, «are carriers of important semantic-pragmatic communicative meanings, which, in general, enable communication, «tying» it up to specific people, place, time of interaction, as well as the most important presuppositions of existential and axiological nature» (Batsevich, 2010, p. 128). Implicit meaning is determined by the grammatical meaning of an individual pronoun, depends on the author's intentions, and affects the actualization of the communicative sense «fear» in possible variations of a posteriori nature.

One of the LMGSs used to refer to the subject of fear in horror discourse texts is the indefinite pronoun *something*: Some thing; a certain undetermined or unspecified thing (<http://www.dictionary.com/browse/something>) or *щось*: 1. Невизначений або невідомий предмет, якесь явище і т. ін.; невідомо, неясно що (<http://sum.in.ua/s/shhosj>). The unidentifiability of the subject is directly related

to the set of grammatical and semantic features of this pronoun, which combines such implicit semantic units as «definite» and «indefinite, unspecified» subject in the singular, but potentially it can be enumerated (*worse than the somethings in a hundred horror movies* (S. King. It)). «The pronoun *щось* compared to the pronoun *хтось* is characterized by a high degree of abstraction. Therefore, in some cases it is very difficult to attribute any significance to it at all» (Dudko, 2008, p.132). In horror texts in both languages, this pronoun is used in anaphoric, cataphoric and absolute (our term – Ya. Sazonova) functions. The significant uncertainty of co-referential names in an anaphoric chain with the indefinite pronoun is most vividly illustrated by the following examples: *Скидалося на те, що якась невидима сила підказує чоловікові, куди й у який момент повертати. Щось вище за нього. Стоїть і дивиться. І скеровує* (М. Кідрук. Гуаякільський парадокс). The same pragmatic properties of the indefinite pronoun in the anaphoric function are observed in the horror texts in English. For example, the analysis of the co-referential chain in the following example shows, on the one hand, a high degree of unidentification of the source of fear, and on the other – the logical and grammatical certainty: *The penumbra, dense and dark, was the virtual screen of a figure which stood in it as still as some image erect in a niche or as some black-vizored sentinel guarding a treasure. <...> It gloomed, it loomed, it was something, it was somebody, the prodigy of a personal presence. Rigid and conscious, spectral yet human, a man of his own substance and stature waited there <...>* (H. James. The Jolly Corner).

Discursively conditioned use of the indefinite pronoun in both languages proves to be universal, i.e. the one that does not contain signs of differences in the expression of the communicative sense of «fear» in the texts of two linguistic cultures. It is not only the implicit meaning (potentially unidentified source of fear) of the pronoun that is universal, but also the grammatical conditions of its actualization – anaphoric and cataphoric reference chains. In both cases, indefinite pronouns perform the pragmatic function of correcting meanings (by adding attributes to the reference or vice versa, by generalizing via verbalizing a part of the whole); the function of a container, which allows the author to resort to clarifications and unlimited associative comparisons in the process of verbalizing the source of fear. Reference chains with indefinite pronouns in anaphoric or cataphoric functions may contain other LMGs or nouns that do not specify the reference of the source of fear. The discursive conditionality of senses, which is actualized by an indefinite pronoun, allows a number of deviations from the grammatical norm, such as the correlation of *щось – істота – воно, something – somebody* and others.

We consider it perspective to study the absolute use of the indefinite pronouns in horror texts, as well as the analysis of the functioning and pragmatic properties of other LMGs in English and Ukrainian.

Список використаних джерел

- Бацевич, Ф. С. (2010). *Нариси з лінгвістичної прагматики*. Львів: ПАІС.
 Дудко, І. В. (2011). *Займенникове вираження категорії означеності-неозначеності в українській мові*. Київ: Довіра.

- Клепикова, Т.А. (2008). *Лингвистические метарепрезентации*. Санкт-Петербург: Астерион.
- Нефедова, Л. (2001). *Когнитивно-деятельностный аспект имплицативной коммуникации*. Челябинск: Изд-во Челябинского гос. ун-та.
- Раздабарина, Ю. А. (2013). *Когнитивные основы функционирования имен существительных широкой семантики (на материале английского и русского языков)* (Дис канд. філол. наук). Белгород.
- Сазонова, Я. Ю. (2017). Pragmatic potential of the pronoun *it* in texts of horror discourse. *Лінгвістичні студії*: зб. наук. праць (с. 135–139), Вип. 33, Донецький нац. ун-т ім. Василя Стуса, Вінниця.
- Schmid, H.-J. (2000). *English Nouns as Conceptual Shells. From Corpus to Cognition*. Berlin: Mouton de Gruyter.

СТИЛІСТИЧНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЗАГОЛОВКА (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКИХ ВИДАНЬ)

Олена Семенова

Горлівський інститут іноземних мов
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»,
Україна

Ефективність будь-якого тексту визначається стилістичними засобами, які використовує автор. Головна функція публіцистичного стилю полягає не тільки в простому інформуванні, але в певному впливі на читача, формуванні його оціночної думки. Заголовок газетної статті як самостійна мовленнєва одиниця може розглядатися з огляду на її виразну складову та використання різноманітних стилістичних прийомів. Пріоритетне завдання заголовка засобів масової інформації полягає в приверненні уваги читача, його зацікавленості, інформативності (коротке повідомлення про зміст статті). Внаслідок чого французька преса, як і будь-яка інша, створила особливий стиль газетного заголовка, відмінною рисою якого є виразна складова стилістичних засобів. Виходячи з основних функцій заголовка, варто зазначити, що використання стилістичних прийомів та тропів виконує аттрактивну функцію, надає виразності авторському мовленню та є одним із основних структурних компонентів (Косенко, 2012, с. 111).

Розглянемо деякі стилістичні засоби, які використовуються у заголовках таких французьких засобів масової інформації як *Libération*, *Le Figaro*, *Le Monde*, *Le Point*. Серед стилістичних засобів, варто виділити метафору, наприклад, «*En voyage à Istanbul, le pape François fait d'une prière deux coups*» – «Під час подорожі до Стамбулу, Папа Франциск однією молитвою досягає дві мети» (Sauvaget, 2014). Наведений заголовок демонструє використання метафоричної гри слів, де трансформується значення стійкого словосполучення «*faire d'une prière deux coups*», що означає реалізацію двох завдань одночасно. Метою цієї гри слів було створення ефекту негативної алюзії стосовно